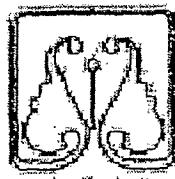

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١٤١٨٩٩

دانشگاه شهرورد

دانشکده علوم پایه

گروه شیمی

رساله دکتری

ستز رنگینه های آزوی جدید و بررسی خواص طیفی آنها

از:

عنایت ا... مرادی روپچاهی

استاد راهنمای:

دکتر محمد رضا یزدانپیش

پژوهشگاه میراث علمی
جمهوری اسلامی ایران

استادان مشاور:

دکتر منوچهر مامقانی

دکتر نصرت ا... محمودی

فروردین ۱۳۸۸

۱۴۰۵۲۶

تقدیم به :

استاد ارجمند جناب دکتر محمد رضا یزدانپیش به پاس کمکهای بیدریغشان.

تقدیم به :

همسر عزیزم به خاطر صبر و برداشتن و تحمل مشکلات زندگی مشترک دانشجویی.

تقدیم به فرزندم مهراد:

که با آمدنیش انرژی دو چندانی برای ادامه مسیر زندگی به من بخشید.

تقدیم به:

مادر، پدر و همه اعضای خانواده خود و همسرم.

تقدیر و تشکر

از استاد محترم جناب دکتر محمد رضا بیزدانبخش که در طول مدت انجام این پایان نامه استادانه راهنمای اینجانب بوده و همچون پدری دلسرور همواره امید بخش روزهای سخت انجام کارهای آزمایشگاهی بوده اند، تشکر می کنم و بر خود می بالم که شاگردی ایشان در طول مدت زندگی نصیب شده است.

از دکتر محمد رئوف درویش استاد ارجمند دوران کارشناسی ارشدم که هنوز در مواجهه با مشکلات آزمایشگاهی و زندگی از آنچه از ایشان آموخته ام استفاده می کنم و در بسیاری موارد جملاتی را که به بنده گوشزد می فرمودند همواره به خاطر دارم صمیمانه مشتکرم و از اینکه مزاحم ایشان شدیم و قدم رنجه فرموده و داوری پایان نامه اینجانب را تقبل فرمودند تشکر ویژه دارم.

از اساتید مشاور دکتر منوچهر ماقانی و دکتر نصرت ا... محمودی که حضور در کلاسهای ایشان و گذراندن مهمترین دروس دوره های کارشناسی و دکتری برای بنده افتخاری بوده مشتکرم.

از اساتید داور داخلی دکتر فرهاد شیرینی و دکتر کوروش راد مقدم که بر بنده منت گذاشته و زحمت مطالعه پایان نامه اینجانب را برخود هموار نمودند نهایت تشکر و قدردانی را دارم و امیدوارم لیاقت شاگردی ایشان را داشته باشم.

از دکتر علی قنادزاده گیلانی به خاطر کمکهای علمی و آزمایشگاهی ایشان بسیار ممنونم و موفقیتهای خود را مدیون ایشان می دانم.

از خانواده بوزیره همسر عزیزم که شروع دوره دکتری اینجانب مصادف با آغاز زندگی مشترک ما بوده و بدخلقی های اینجانب را در طول دوره دکتری با سعه صدر تحمل نمودند و از هیچ کمکی درین نکردن تشکری مخصوص دارم.

از دوستان و همکلاسی های عزیزم آقایان سعید ضرابی، عبدالرضا ابری، حشمت ا... صمیمی، اکبر اسلام نژاد، علیرضا خورشیدی، سخانم فاطمه پارسا، اسدآ. محمدی، عادل فلاح، علیرضا شرافتی، حسام یوسفی، حسن پور امیر، حمزه کیانی، محمد نیک پسند که این دوره خاطره انگیز را در کنار ایشان طی کرده و نکات بسیاری آموختم بی نهایت سپاسگزارم.

از خانم سمیه حسینی و آقایان محمد مقدم و سینا شکارسراپی به خاطر کمکهای بیدریغشان در آزمایشگاه تحقیقاتی شیمی فیزیک دانشگاه گیلان قدردانی می کنم.

IX	چکیده فارسی
X II	چکیده انگلیسی
صفحه	عنوان
۱	بخش اول: مروری بر روش‌های تهیه رنگینه‌های آزو و معرفی رنگینه‌های آزوی هتروسیکل انولی
۲	۱-۱- مقدمه
۳	۲-۱- مواد رنگزای آزو
۳	۳-۱- تهیه رنگینه‌های آزو
۶	۳-۲-۱- تهیه رنگینه‌های آزو به کمک نمکهای دی آزونیوم
۹	۳-۲-۴- واکنش‌های جفت شدن
۹	۴-۱-۱- اجزای جفت شونده آروماتیک
۱۰	۴-۱-۲- اجزا جفت شونده هتروآروماتیک
۱۰	۴-۱-۳-۱- اجزای جفت شونده هتروسیکل انولی و خواص فیزیکی شیمیایی رنگینه‌های حاصل (پیرازولونها)
۱۷	۴-۱-۳-۲- اجزاء جفت شونده هتروسیکل انولی و خواص فیزیکی شیمیایی رنگینه‌های حاصل (پیریدونها)
۲۴	۴-۱-۴- منابع
۲۶	بخش دوم: تهیه رنگینه‌های جدید بر پایه ۴- هیدروکسی کومارین به عنوان دسته‌ای از رنگینه‌های انولی
۲۷	فصل اول: مقدمه و تئوری
	۱-۱- مقدمه
۲۹	فصل دوم: بحث و نتیجه گیری
۲۹	۲-۱- ستر رنگینه‌های آزو - کومارین بر پایه ۴- هیدروکسی کومارین
۲۹	۲-۲-۱- هدف تحقیق
۲۹	۲-۲-۲- روش تحقیق
۲۹	۳-۲-۲- تهیه ۳- (۴- اتوکسی فنیل آزو) - ۴- هیدروکسی کومارین
۳۱	۴-۲-۲- تهیه ۳- (۲- متیل فنیل آزو) - ۴- هیدروکسی کومارین
۳۲	۵-۲-۲- تهیه ۳- (۳- متیل فنیل آزو) - ۴- هیدروکسی کومارین
۳۳	۶-۲-۲- تهیه ۳- (۴- متیل فنیل آزو) - ۴- هیدروکسی کومارین
۳۵	۷-۲-۲- تهیه ۳- (فنیل آزو) - ۴- هیدروکسی کومارین
۳۶	۸-۲-۲- تهیه ۳- (۲- تری فلورو متیل فنیل آزو) - ۴- هیدروکسی کومارین
۳۷	۹-۲-۲- تهیه ۳- (۳- تری فلورو متیل فنیل آزو) - ۴- هیدروکسی کومارین

۳۸	- تهیه ۳-(۴- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۴۰	- تهیه ۳-(۴- کلرو-۳- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۴۱	- تهیه ۳-(۴- سیانو فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۴۲	- تهیه ۳-(۴- نیترو فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۴۴	- خواص جذبی رنگینه های ستز شده
۴۵	- تعیین مقادیر pK_a رنگینه های ستز شده
۴۵	- تعیین نقطه ایزو بستیک
۴۷	- بررسی pK_a رنگینه های ستز شده
۴۸	- بررسی توتومری رنگینه های ستز شده با استفاده از طیف سنجی 1H NMR
۵۲	- نتیجه گیری
۵۲	- پیشنهاد برای کارهای آینده
فصل سوم : بخش تجربی	
۵۴	- تکنیکهای عمومی
۵۵	- تهیه نمکهای دی آزو نیوم از آمینهای آروماتیک
۵۷	- روش عمومی ستز رنگینه ها
۵۷	- تهیه ۳-(۴- اتوکسی فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۱)
۵۷	- تهیه ۳-(۲- متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۲)
۵۸	- تهیه ۳-(۳- متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۳)
۵۸	- تهیه ۳-(۴- متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۴)
۵۸	- تهیه ۳- فنیل آزو-۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۵)
۵۹	- تهیه ۳-(۲- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۶)
۵۹	- تهیه ۳-(۳- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۷)
۵۹	- تهیه ۳-(۳- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۸)
۶۰	- تهیه ۳-(۴- کلرو-۳- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۹)
۶۰	- تهیه ۳-(۴- سیانو فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۱۰)
۶۱	- تهیه ۳-(۴- نیتروفنیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۱۱)
۶۱	- تعیین ثابت تفکیک اسیدی رنگینه های ستز شده در محلول ۸۰٪ اتانول در آب
۶۱	- تعیین ثابت Van Uitert-Hass
۶۲	- تعیین ثابت تفکیک اسیدی هریک از رنگینه های ستز شده
۶۵	- طیفها
۸۱	- منابع

بخش سوم: سنتز جفت شونده های انولی ۶- کلرو- و ۶- فلوئورو-۴- هیدروکسی-۲-	۸۲
کوئینولون و تهیه رنگینه های آزوی جدید بر پایه آنها	
فصل اول: مقدمه و توری	
	۱-۳- مقدمه
۸۳	
۸۶	۲- گزارش‌های ارائه شده از رنگینه های هیدروکسی کوئینولون در مقالات ثبت شده (Patent)
۸۷	فصل دوم: بحث و نتیجه گیری
۸۷	۳- سنتز رنگینه های آزو - هیدروکسی کوئینولون بر پایه ۶- کلرو-۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون ۱۴ و ۶- فلوئورو-۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون ۱۵
۸۷	۴-۳- هدف تحقیق
۸۷	۲-۴-۳- روش تحقیق
۸۹	۴-۳- تهیه N,N' - دی-(۴- کلرو فنیل) مالونامید ۱۲ در شرایط بازروانی
۸۹	۵-۳- تهیه N,N' - دی-(۴- کلرو فنیل) مالونامید ۱۲ در شرایط ریز موج
۹۰	۶-۳- تهیه N,N' - دی-(۴- فلوئورو فنیل) مالونامید ۱۲ در شرایط بازروانی
۹۰	۷-۳- تهیه N,N' - دی-(۴- فلوئورو فنیل) مالونامید ۱۲ در شرایط ریز موج
۹۰	۸-۳- تهیه ۶- کلرو-۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون ۱۴
۹۱	۹-۳- تهیه ۶- فلوئورو-۴- هیدروکسی- کوئینولون ۱۵
۹۲	۱۰-۳- تهیه رنگینه ۶- کلرو- ۳- (۴- سیانو فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی- ۲- کوئینولون (a)
۹۳	۱۱-۳- تهیه رنگینه ۶- کلرو- ۴- هیدروکسی- ۳- (۴- نیترو فنیل آزو)- ۲- کوئینولون (b)
۹۵	۱۲-۳- تهیه رنگینه ۳- (۲- بنزو تیازولیل آزو)- ۶- کلرو- ۴- هیدروکسی- ۲- کوئینولون (c)
۹۶	۱۲-۳- تهیه رنگینه ۳- (۲- بنزو تیازولیل آزو)- ۶- کلرو- ۴- هیدروکسی- ۲- کوئینولون (c)
۹۸	۱۴-۳- تهیه رنگینه ۳- (۴- سیانو فنیل آزو)- ۶- فلوئورو- ۴- هیدروکسی- ۲- کوئینولون (a)
۱۰۰	۱۵-۳- تهیه رنگینه ۶- فلوئورو- ۴- هیدروکسی- ۳- (۴- نیترو فنیل آزو)- ۲- کوئینولون (b)
۱۰۱	۱۶-۳- تهیه رنگینه ۳- (۴- بنزو تیازولیل آزو)- ۶- فلوئورو- ۴- هیدروکسی- ۲- کوئینولون (c)
۱۰۲	۱۷-۳- تهیه رنگینه ۳- (۸- کینولینیل آزو)- ۶- فلوئورو- ۴- هیدروکسی- ۲- کوئینولون (d)
۱۰۴	۱۸-۳- بررسی ساختار های توتومری در UV-vis DMSO در حلال
۱۰۵	۱۹-۳- نتیجه گیری
۱۰۷	۲۱-۳- پیشنهاد برای کارهای آینده
۱۰۸	فصل سوم: بخش تجربی
۱۰۹	۲۲-۳- تکنیکهای عمومی
	۲۲-۳- تهیه N,N' - دی-(۴- کلرو فنیل) مالونامید ۱۲ در شرایط بازروانی

۱۰۹	۱-۲۲-۳ - تهیه N,N' -دی-(۴-کلرو فنیل) مالونامید ۱۲ در شرایط ریزموج
۱۰۹	۲-۲۳-۳ - تهیه N,N' -دی-(۴-فلورو فنیل) مالونامید ۱۳ در شرایط بازروانی
۱۰۹	۳-۱-۲۳-۳ - تهیه N,N' -دی-(۴-فلورو فنیل) مالونامید ۱۳ در شرایط ریزموج
۱۱۰	۴-۲۴-۳ - تهیه ۶-کلرو-۴-هیدروکسی-۲-کوئینولون ۱۴
۱۱۰	۵-۲۵-۳ - تهیه ۶-فلورو-۴-هیدروکسی-کوئینولون ۱۵
۱۱۰	۶-۲۶-۳ - تهیه رنگینه ۶-کلرو-۳-(۴-سیانو فنیل آزو)-۴-هیدروکسی-۲-کوئینولون
۱۱۱	۷-۲۷-۳ - تهیه رنگینه ۶-کلرو-۳-(۴-نیترو فنیل آزو)-۴-هیدروکسی-۲-کوئینولون
۱۱۱	۸-۲۸-۳ - تهیه نمک ۲-بنزو تیازولیل دی آزونیوم هیدروژن سولفات
۱۱۲	۹-۲۹-۳ - تهیه رنگینه ۳-(۲-بنزو تیازولیل آزو)-۶-کلرو-۴-هیدروکسی-۲-کوئینولون
۱۱۲	۱۰-۳۰-۳ - تهیه رنگینه ۳-(۸-کینولینیل آزو)-۶-کلرو-۴-هیدروکسی-۲-کوئینولون
۱۱۳	۱۱-۳۱-۳ - تهیه ترکیبات ۱۷a-۱۷d
۱۱۴	۱۲-۳۲-۳ - طیفها
۱۳۰	۱۳-۳۳-۳ - منابع
۱۳۱	بخش چهارم: تهیه دسته ای از رنگینه های آمینی بر پایه ۴-آمینو اوراسیل
	فصل اول: مقدمه و تئوری
۱۳۲	۱- جفت شونده های هتروسیکل دارای گروه آمینو
	فصل دوم: بحث ونتیجه گیری
۱۴۰	۲- ستتر رنگینه های آزو- اوراسیل بر پایه ۴-آمینو پیریمیدین- ۲، ۴-($^3\text{H}, ^1\text{H}$)-دی [اون]
۱۴۰	۳- ۱-۲-۴ - هدف تحقیق
۱۴۰	۴- ۲-۲-۴ - روش تحقیق
۱۴۱	۵- ۳-۲-۴ - تهیه ۵-(۴-اتوکسی فنیل آزو)-۴-آمینو اوراسیل
۱۴۲	۶- ۴-۲-۴ - تهیه ۵-(۴-متیل فنیل آزو)-۴-آمینو اوراسیل
۱۴۴	۷- ۵-۲-۴ - تهیه ۵-فنیل آزو-۴-آمینو اوراسیل
۱۴۵	۸- ۶-۲-۴ - تهیه ۵-(۴-تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴-آمینو اوراسیل
۱۴۷	۹- ۷-۲-۴ - تهیه ۵-(۴-برمو فنیل آزو)-۴-آمینو اوراسیل
۱۴۸	۱۰- ۸-۲-۴ - تهیه ۵-(۴-کلرو فنیل آزو)-۴-آمینو اوراسیل
۱۵۰	۱۱- ۹-۲-۴ - تهیه ۵-(۴-فلورو فنیل آزو)-۴-آمینو اوراسیل
۱۵۱	۱۲- ۱۰-۲-۴ - تهیه ۵-(۴-سیانو فنیل آزو)-۴-آمینو اوراسیل
۱۵۲	۱۳- ۱۱-۲-۴ - تهیه ۵-(۴-نیترو فنیل آزو)-۴-آمینو اوراسیل
۱۵۴	۱۴- ۳-۲-۴ - مطالعه فرمهای توتومری رنگینه های آزو- آمینو اوراسیل با توجه به طیف سنجی IR و ^1H NMR

۱۰۷	۴-۴- خواص جذبی رنگینه های ستر شده
۱۰۷	۴-۴-۱- اثر حلال روی طیف جذبی رنگینه های ستر شده
۱۶۱	۴-۴-۲- اثر استخلاف روی طول موج جذبی رنگینه های ستر شده
۱۶۲	۴-۵- نتیجه گیری
۱۶۴	۴-۶- پیشنهاد برای کارهای آینده
	فصل سوم سخن تجربی
۱۷۰	۴-۷- تکنیکهای عمومی
۱۷۷	۴-۸- تهیه نمکهای دی آزونیوم از آمینهای آروماتیک
۱۷۶	۴-۹- روش عمومی ستر رنگینه های ۱-۹
۱۷۹	۴-۹-۱- طیفها
۱۷۸	۴-۱۰- منابع
	بخش پنجم: مروری بر رنگینه های آزوی هتروسیکل فنلی و تهیه چند مشتق جدید از آنها
	فصل اول: مقدمه و تئوری
۱۸۰	۵-۱- رنگینه های آزوی هتروسیکل فنلی
	فصل دوم: بحث و نتیجه گیری
۱۸۷	۵-۲- تهیه رنگینه های آزوی هتروسیکل بر پایه ۸- هیدروکسی کینولین و ۷- هیدروکسی کومارین
۱۸۷	۵-۲-۱- هدف تحقیق
۱۸۷	۵-۲-۲- روش تحقیق
۱۸۸	۵-۳- تهیه رنگینه ۸- هیدروکسی ۵- (۲- تری فلورو متیل فنیل آزو)- کینولین ۱
۱۸۹	۵-۴- تهیه رنگینه ۸- هیدروکسی ۵- (۳- تری فلورو متیل فنیل آزو)- کینولین ۲
۱۹۰	۵-۵- تهیه رنگینه ۸- هیدروکسی ۵- (۴- تری فلورو متیل فنیل آزو)- کینولین ۳
۱۹۱	۵-۶- بررسی اثر حلال روی طیف جذبی رنگینه های ستر شده ۱-۳
۱۹۴	۵-۷- تهیه رنگینه های آزوی هتروسیکل فنلی بر پایه ۷- هیدروکسی کومارین
۱۹۴	۵-۷-۱- تهیه رنگینه ۷- هیدروکسی ۶- (۲- تری فلورو متیل فنیل آزو)- کومارین ۵
۱۹۰	۵-۷-۲- تهیه رنگینه ۷- هیدروکسی ۶- (۳- تری فلورو متیل فنیل آزو)- کومارین ۶
۱۹۶	۵-۸- نتیجه گیری
۱۹۷	۵-پیشنهاد برای کارهای آینده
	فصل سوم: بخش تجربی
۱۹۸	۵-۸- روش عمومی دی آزوته کردن آمینهای آروماتیک

۱۹۸	۱-۳	روش عمومی تهیه رنگینه های
۱۹۹	۶	روش عمومی تهیه رنگینه های ۵ و
۲۰۰		۱۱-۵ طیفها
۲۰۸		۱۱-۵ منابع

۱۳۵	۳-۴	فهرست شما های بخش اول
۱۳۷	۴-۴	شما
۱۳۹	۴-۵	صفحه شما
۱۴۰	۶-۴	۱-۱ شما
۱۵۴	۷-۴	۲-۱ شما
	۸	۳-۱ شما
	۹	۴-۱ شما
۱۸۲	۱-۵	۵-۱ شما
۱۸۴	۵-۲	۶-۱ شما
۱۸۶	۳-۵	۷-۱ شما
۱۸۶	۴-۵	۸-۱ شما
۱۸۸	۵-۵	فهرست شما های بخش دوم
	۲۹	شما
	۴۰	۱-۲ شما
	۴۷	۲-۲ شما
	۴۸	۳-۲ شما
	۵۰	۴-۲ شما
		۵-۲ شما
		فهرست شما های بخش سوم
		شما
		صفحه
	۸۳	۱-۳ شما
	۸۴	۲-۳ شما
	۸۸	۳-۳ شما
	۸۸	۴-۳ شما
		فهرست شما های بخش چهارم
۱۳۳		۱-۴ شما
۱۳۴		۲-۴ شما

۱۲۱	۱۴-۳	۷۲	۲۰-۲	فهرست شکل های بخش ۱
۱۲۲	۱۵-۳	۷۳	۲۶-۲	صفحه
۱۲۲	۱۶-۳	۷۳	۲۷-۲	۱۳
۱۲۳	۱۷-۳	۷۴	۲۸-۲	۱۹
۱۲۴	۱۸-۳	۷۴	۲۹-۲	۲۱
۱۲۵	۱۹-۳	۷۵	۳۰-۲	۲۲
۱۲۵	۲۰-۳	۷۵	۳۱-۲	فهرست شکل های بخش ۲
۱۲۶	۲۱-۳	۷۶	۳۲-۲	۴۴
۱۲۷	۲۲-۳	۷۶	۳۳-۲	۴۶
۱۲۸	۲۳-۳	۷۷	۳۴-۲	۴۶
۱۲۸	۲۴-۳	۷۷	۳۵-۲	۴۷
۱۰۰	۲۵-۳	۷۸	۳۶-۲	۴۹
فهرست شکل های بخش ۴			۳۷-۲	۵۰
صفحه	شکل	۷۹	۳۸-۲	۵۱
۱۳۶	۱-۴	۷۹	۳۹-۲	۵۱
۱۳۸	۲-۴	۸۰	۴۰-۲	۶۲
۱۳۸	۳-۴	۸۰	۷۰	۱۰-۲
۱۰۰	۴-۴	صفحه	۷۰	۱۱-۲
۱۰۷	۲۲-۴	۸۰	۱-۳	۱۲-۲
۱۰۷	۲۳-۴	۸۰	۲-۳	۱۳-۲
۱۰۸	۲۴-۴	۱۱۴	۳-۳	۱۴-۲
۱۰۸	۲۵-۴	۱۱۴	۴-۳	۱۵-۲
۱۰۹	۲۶-۴	۱۱۵	۵-۳	۱۶-۲
۱۷۰	۲۷-۴	۱۱۵	۶-۳	۱۷-۲
۱۷۱	۲۸-۴	۱۱۶	۷-۳	۱۸-۲
۱۷۲	۲۹-۴	۱۱۷	۸-۳	۱۹-۲
۱۷۹	۴-۴	۱۱۸	۹-۳	۲۰-۲
۱۷۹	۵-۴	۱۱۸	۱۰-۳	۲۱-۲
۱۷۰	۶-۴	۱۱۹	۱۱-۳	۲۲-۲
۱۷۰	۷-۴	۱۲۰	۱۲-۳	۲۳-۲
۱۷۱	۸-۴	۱۲۱	۱۳-۳	۲۴-۲
	۲۰۷		۱۷-۰	۱۷۱
				۹-۴

۱۷۲	۱۰-۴
۱۷۲	۱۱-۴
۱۷۳	۱۲-۴
۱۷۳	۱۳-۴
۱۷۴	۱۴-۴
۱۷۴	۱۵-۴
۱۷۵	۱۶-۴
۱۷۵	۱۷-۴
۱۷۶	۱۸-۴
۱۷۶	۱۹-۴
۱۷۷	۲۰-۴
۱۷۷	۲۱-۴

فهرست شکل‌های بخش پنجم

صفحه	شکل
۱۸۳	۱-۰
۱۸۳	۲-۰
۱۸۵	۳-۰
۱۸۵	۴-۰
۲۰۰	۵-۰
۲۰۰	۶-۰
۲۰۱	۷-۰
۲۰۲	۸-۰
۲۰۳	۹-۰
۲۰۴	۱۰-۰
۱۹۲	۱۱-۰
۱۹۲	۱۲-۰
۱۹۳	۱۳-۰
۲۰۰	۱۴-۰
۲۰۰	۱۵-۰
۲۰۶	۱۶-۰

فهرست توضیحی شکلها

صفحة	فهرست شکل‌های بخش اول
۱۳	شکل ۱-۱- طیف مرئی ترکیب ۲۵ در محلولهای اتانول با مقادیر مختلف اسید، باز و آب
۱۹	شکل ۱-۲- رابطه بین $\Delta\lambda$ و ثابت سیگمای هامت استخلافهای روی حلقه فنیل برای رنگینه هایی از نوع ۳۵
۲۱	شکل ۱-۳- رابطه بین pH و $Lg K_T$ برای رنگینه های ۳۷ (x) و ۳۸ (O) در حلال استن - آب
۲۲	شکل ۱-۴- طیف جذبی رنگینه ۴۶ در حللهای مختلف
	فهرست شکل‌های بخش دوم
۴۰	شکل ۱-۲- نمودار جذبی رنگینه های ۱، ۲، ۵، ۸، ۱۰ و ۱۱
۴۶	شکل ۲-۱- طیف جذبی رنگینه ۳- (متیل فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۳) در pH های مختلف
۴۷	شکل ۲-۲- طیف جذبی رنگینه ۳- فنیل آزو- ۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۵) در pH های مختلف
۴۷	شکل ۲-۳- طیف جذبی رنگینه ۳- سیانو فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی کومارین (رنگینه ۱۰) در pH های مختلف
۵۰	شکل ۲-۴- طیف جذبی رنگینه ۵ (در $CDCl_3$)
۵۱	شکل ۲-۵- طیف 1H NMR رنگینه ۱۰ (در $CDCl_3$)
۵۲	شکل ۲-۶- پدیده شکافتگی H_5 در رنگینه ۳ (X=CH ₃)
۵۲	شکل ۲-۷- پدیده شکافتگی H_5 در رنگینه ۱۱ (X=NO ₂)
۶۲	شکل ۲-۸- مقادیر pH محلول آبی در مقابل pH آبی (۸۰٪ اتانول - آب)
۶۳	شکل ۲-۹- محاسبه pK_a رنگینه ۵ از روی نمودار
۶۵	شکل ۲-۱۰- طیف IR ۳- (۴- اتوکسی فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی کومارین
۶۵	شکل ۲-۱۱- طیف 1H NMR ۳- (۲- متیل فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی کومارین
۶۶	شکل ۲-۱۲- طیف 1H NMR ۲- (۲- متیل فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی کومارین
۶۶	شکل ۲-۱۳- طیف 1H NMR ۲- (۲- متیل فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی کومارین
۶۷	شکل ۲-۱۴- طیف IR ۳- (۲- متیل فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی کومارین
۶۷	شکل ۲-۱۵- طیف 1H NMR ۳- (۲- متیل فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی کومارین
۶۷	شکل ۲-۱۶- طیف IR ۳- (۲- متیل فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی کومارین
۶۸	شکل ۲-۱۷- طیف 1H NMR ۳- (۲- متیل فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی کومارین
۶۸	شکل ۲-۱۸- طیف 1H NMR ۳- (۲- متیل فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی کومارین

۷۹	شکل ۲-۱۹- طیف IR -۳-(۴- متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۹	شکل ۲-۲۰- طیف ^1H NMR -۳-(۴- متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۰	شکل ۲-۲۱- طیف ^1H NMR -۳-(۴- متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین پهن شده
۷۰	شکل ۲-۲۲- طیف IR -۳-(۴- متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۱	شکل ۲-۲۳- طیف ^1H NMR -۳-(فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۱	شکل ۲-۲۴- طیف ^1H NMR -۳-(پهن شده ۲- (فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین)
۷۲	شکل ۲-۲۵- طیف IR -۳-(۲- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۲	شکل ۲-۲۶- طیف ^1H NMR -۳-(۲- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۳	شکل ۲-۲۷- طیف ^1H NMR -۳-(پهن شده ۳- (۲- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۳	شکل ۲-۲۸- طیف IR -۳-(۳- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۴	شکل ۲-۲۹- طیف ^1H NMR -۳-(۳- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۴	شکل ۲-۳۰- طیف ^1H NMR -۳-(پهن شده ۳- (۳- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۵	شکل ۲-۳۱- طیف IR -۳-(۴- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۵	شکل ۲-۳۲- طیف ^1H NMR -۳-(۴- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۶	شکل ۲-۳۳- طیف IR -۳-(۴- کلرو-۳- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۶	شکل ۲-۳۴- طیف ^1H NMR -۳-(۴- کلرو-۳- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۷	شکل ۲-۳۵- طیف ^1H NMR -۳-(پهن شده ۳- (۴- کلرو-۳- تری فلورو متیل فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۷	شکل ۲-۳۶- طیف IR -۳-(۴- سیانو فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۸	شکل ۲-۳۷- طیف ^1H NMR -۳-(۴- سیانو فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۸	شکل ۲-۳۸- طیف ^1H NMR -۳-(پهن شده ۳- (۴- سیانو فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۹	شکل ۲-۳۹- طیف IR -۳-(۴- نیترو فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۷۹	شکل ۲-۴۰- طیف ^1H NMR -۳-(۴- نیترو فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
۸۰	شکل ۲-۴۱- طیف ^1H NMR -۳-(پهن شده ۳- (۴- نیترو فنیل آزو)-۴- هیدروکسی کومارین
	فهرست شکلهای بخش سوم

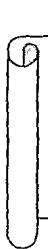
۸۵	شکل ۱-۳- طیف جذبی رنگینه ۵ در حللهای مختلف
۸۵	شکل ۲-۳- طیف جذبی رنگینه ۲ در محلولهای اسیدی و بازی
۱۱۴	شکل ۳-۳- طیف IR ترکیب $\text{N}'\text{N}$ - دی-(۴- کلرو فنیل) مالونامید
۱۱۴	شکل ۳-۴- طیف IR ترکیب $\text{N}'\text{N}$ - دی-(۴- فلورو فنیل) مالونامید
۱۱۵	شکل ۳-۵- طیف IR ترکیب ۶- کلرو-۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۱۵	شکل ۶-۳- طیف ^1H NMR ترکیب ۶- کلرو-۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۱۶	شکل ۷-۳- طیف IR ترکیب ۶- فلورو-۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۱۷	شکل ۸-۳- طیف ^1H NMR ترکیب ۶- فلورو-۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۱۸	شکل ۹-۳- طیف IR ترکیب ۶- کلرو-۳- (۴- سیانو فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۱۸	شکل ۱۰-۳- طیف ^1H NMR ترکیب ۶- کلرو-۳- (۴- سیانو فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۱۹	شکل ۱۱-۳- طیف IR ترکیب ۶- کلرو-۴- هیدروکسی-۳- (۴- نیترو فنیل آزو)- ۲- کوئینولون
۱۲۰	شکل ۱۲-۳- طیف ^1H NMR ترکیب ۶- کلرو-۴- هیدروکسی-۳- (۴- نیترو فنیل آزو)- ۲- کوئینولون
۱۲۱	شکل ۱۳-۳- طیف IR رنگینه ۳- (۴- بنزو تیازولیل آزو)- ۶- کلرو-۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۲۱	شکل ۱۴-۳- طیف ^1H NMR رنگینه ۳- (۴- بنزو تیازولیل آزو)- ۶- کلرو-۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۲۲	شکل ۱۵-۳- طیف IR رنگینه ۳- (۸- کینولینیل آزو)- ۶- کلرو-۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۲۲	شکل ۱۶-۳- طیف ^1H NMR رنگینه ۳- (۸- کینولینیل آزو)- ۶- کلرو-۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۲۳	شکل ۱۷-۳- طیف IR ترکیب ۶- فلورو-۳- (۴- سیانو فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۲۴	شکل ۱۸-۳- طیف ^1H NMR ترکیب ۶- فلورو-۳- (۴- سیانو فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۲۵	شکل ۱۹-۳- طیف IR ترکیب ۶- فلورو-۳- (۴- نیترو فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۲۵	شکل ۲۰-۳- طیف ^1H NMR ترکیب ۶- فلورو-۳- (۴- نیترو فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۲۶	شکل ۲۰-۳- طیف ^1H NMR پهن شده ترکیب ۶- فلورو-۳- (۴- نیترو فنیل آزو)- ۴- هیدروکسی-

	۲- کوئینولون
۱۲۶	شکل ۳-۲۱- طیف IR رنگینه -۴- بنزو تیازولیل آزو)-۶- فلورو- ۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۲۷	شکل ۳-۲۲- طیف ^1H NMR ^1H رنگینه -۳- (۴- بنزو تیازولیل آزو)-۶- فلورو- ۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۲۸	شکل ۳-۲۳- طیف IR رنگینه -۸- کینولینیل آزو)-۶- فلورو- ۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۲۸	شکل ۳-۲۴- طیف ^1H NMR ^1H رنگینه -۳- (۸- کینولینیل آزو)-۶- فلورو- ۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون
۱۰۵	شکل ۳-۲۵- طیف جذبی رنگینه -۳- (۴- سیانو فنیل آزو)-۶- فلورو- ۴- هیدروکسی-۲- کوئینولون در DMSO
	فهرست شکلهای بخش چهارم
۱۳۶	شکل ۴-۱- طیف جذبی ترکیب (۱۹a) در حللاهای مختلف (۱)، دی متیل فرمامید (۲)، متانل (۳)، استن (۴)، کلروفرم
۱۳۸	شکل ۴-۲- طیف جذبی رنگینه ۲۶ (R=p-Cl) در حللاهای مختلف
۱۳۹	شکل ۴-۳- طیف جذبی رنگینه ۲۳ (R=p-NO ₂) در محلولهای اسیدی و بازی
۱۰۰	شکل ۴-۴- شکافتگی پروتونهای NH ₂ به دلیل تشکیل پیوند هیدروژنی درون مولکولی در رنگینه (X=OEt) ۱
۱۰۶	شکل ۴-۵- شکافتگی پروتونهای NH ₂ به دلیل تشکیل پیوند هیدروژنی درون مولکولی و OH مربوط به فرمهای توتومری انولی در رنگینه ۳ (X=H)
۱۰۶	شکل ۴-۶- شکافتگی پروتونهای NH ₂ به دلیل تشکیل پیوند هیدروژنی درون مولکولی و OH مربوط به فرمهای توتومری انولی در رنگینه ۷ (X=F)
۱۰۸	شکل ۴-۷- طیف جذبی رنگینه ۸ (X=CN) در حللاهای مختلف
۱۰۸	شکل ۴-۸- طیف جذبی رنگینه ۴ (X=CF ₃) در حللاهای مختلف
۱۰۹	شکل ۴-۹- طیف جذبی رنگینه ۹ (X=NO ₂) در حللاهای مختلف
۱۶۰	شکل ۴-۱۰- طیف جذبی رنگینه ۶ (X=Cl) در اتانل (۱)، استیک اسید (۲) و اتانل + استیک اسید (۳)
۱۶۱	شکل ۴-۹- طیف جذبی رنگینه ۴ (X=CF ₃) در محلولهای اسیدی و بازی و مقایسه آن با طیف جذبی در DMF و DMSO
۱۶۲	شکل ۴-۱۰- نمودار جذبی رنگینه های ۱-۹ در حللا استیک اسید
۱۶۹	شکل ۴-۱۱- طیف IR رنگینه ۵- (۴- اتوکسی فنیل آزو)-۴- آمینو اوراسیل

۱۷۹	شکل ۴-۱۲- طیف ^1H NMR رنگینه ۵- (۴- اتوکسی فنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۰	شکل ۴-۱۳- طیف IR رنگینه ۵- (۴- متیل فنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۰	شکل ۴-۱۴- طیف ^1H NMR رنگینه ۵- (۴- متیل فنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۱	شکل ۴-۱۵- طیف IR رنگینه ۵- فنیل آزو- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۱	شکل ۴-۱۶- طیف ^1H NMR رنگینه ۵- فنیل آزو- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۲	شکل ۴-۱۷- طیف IR رنگینه ۵- (۴- تری فلورو متیل فنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۲	شکل ۴-۱۸- طیف ^1H NMR رنگینه ۵- (۴- تری فلورو متیل فنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۳	شکل ۴-۱۹- طیف IR رنگینه ۵- (۴- برموفنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۳	شکل ۴-۲۰- طیف ^1H NMR رنگینه ۵- (۴- برموفنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۴	شکل ۴-۲۱- طیف IR رنگینه ۵- (۴- کلروفنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۴	شکل ۴-۲۲- طیف ^1H NMR رنگینه ۵- (۴- کلروفنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۵	شکل ۴-۲۳- طیف IR رنگینه ۵- (۴- فلورو فنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۵	شکل ۴-۲۴- طیف ^1H NMR رنگینه ۵- (۴- فلورو فنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۶	شکل ۴-۲۵- طیف IR رنگینه ۵- (۴- سیانوفنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۶	شکل ۴-۲۶- طیف ^1H NMR رنگینه ۵- (۴- سیانوفنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۷	شکل ۴-۲۷- طیف IR رنگینه ۵- (۴- نیترو فنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
۱۷۷	شکل ۴-۲۸- طیف ^1H NMR رنگینه ۵- (۴- نیترو فنیل آزو)- ۴- آمینو اوراسیل
	فهرست شکلهای بخش پنجم
۱۸۳	شکل ۵-۱- تغییرات نمودار جذبی رنگینه ۷ در استو نیتریل ($\text{mol} \cdot \text{L}^{-1} \times 10^{-5}$) با افزایش تدریجی غلظت Hg^{2+} (برگرفته از مرجع ۸).
۱۸۳	شکل ۵-۲- تغییرات طیف جذبی رنگینه ۷ در مقابل تغییرات غلظت Cu^{2+} : یک نقطه ایزوبستیک در 396 nm دیده می شود (برگرفته از مرجع ۸).
۱۸۵	شکل ۵-۳- طیف جذبی رنگینه ۸ در حلالهای مختلف
۱۸۵	شکل ۵-۴- طیف جذبی رنگینه ۹ در حلالهای مختلف
۲۰۰	شکل ۵-۵- طیف IR -۸- هیدروکسی -۵- (۲- تری فلورو متیل فنیل آزو)- کینولین
۲۰۱	شکل ۵-۶- طیف ^1H NMR -۸- هیدروکسی -۵- (۲- تری فلورو متیل فنیل آزو)- کینولین

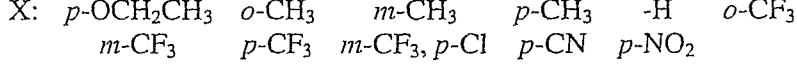
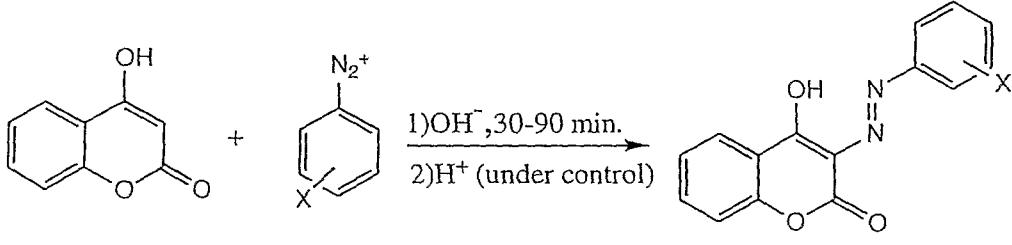
۲۰۱	شکل ۷-۵ - طیف IR - هیدروکسی - ۵ - (۳ - تری فلورو متیل فنیل آزو) - کینولین
۲۰۲	شکل ۸-۵ - طیف ^1H NMR - هیدروکسی - ۸ - (۳ - تری فلورو متیل فنیل آزو) - کینولین
۲۰۳	شکل ۹-۵ - طیف IR - هیدروکسی - ۸ - (۴ - تری فلورو متیل فنیل آزو) - کینولین
۲۰۴	شکل ۱۰-۵ - طیف ^1H NMR - هیدروکسی - ۸ - (۴ - تری فلورو متیل فنیل آزو) - کینولین
۱۹۲	شکل ۱۱-۵ - طیف جذبی رنگینه ۱ (۸ - هیدروکسی - ۵ - (۲ - تری فلورو متیل فنیل آزو) - کینولین)
۱۹۲	شکل ۱۲-۵ - طیف جذبی رنگینه ۲ (۸ - هیدروکسی - ۵ - (۳ - تری فلورو متیل فنیل آزو) - کینولین)
۱۹۳	شکل ۱۳-۵ - طیف جذبی رنگینه ۳ (۸ - هیدروکسی - ۶ - (۴ - تری فلورو متیل فنیل آزو) - کینولین)
۲۰۵	شکل ۱۴-۵ - طیف IR ترکیب ۷ - هیدروکسی - ۶ - (۲ - تری فلورو متیل فنیل آزو) - کومارین
۲۰۵	شکل ۱۵-۵ - طیف ^1H NMR ترکیب ۷ - هیدروکسی - ۶ - (۲ - تری فلورو متیل فنیل آزو) - کومارین
۲۰۶	شکل ۱۶-۵ - طیف IR ترکیب ۷ - هیدروکسی - ۶ - (۳ - تری فلورو متیل فنیل آزو) - کومارین
۲۰۷	شکل ۱۷-۵ - طیف ^1H NMR ترکیب ۷ - هیدروکسی - ۶ - (۳ - تری فلورو متیل فنیل آزو) - کومارین

ستز رنگینه های آزوی جدید و بررسی خواص طیفی آنها
عنایت ا... مرادی روپچاهی

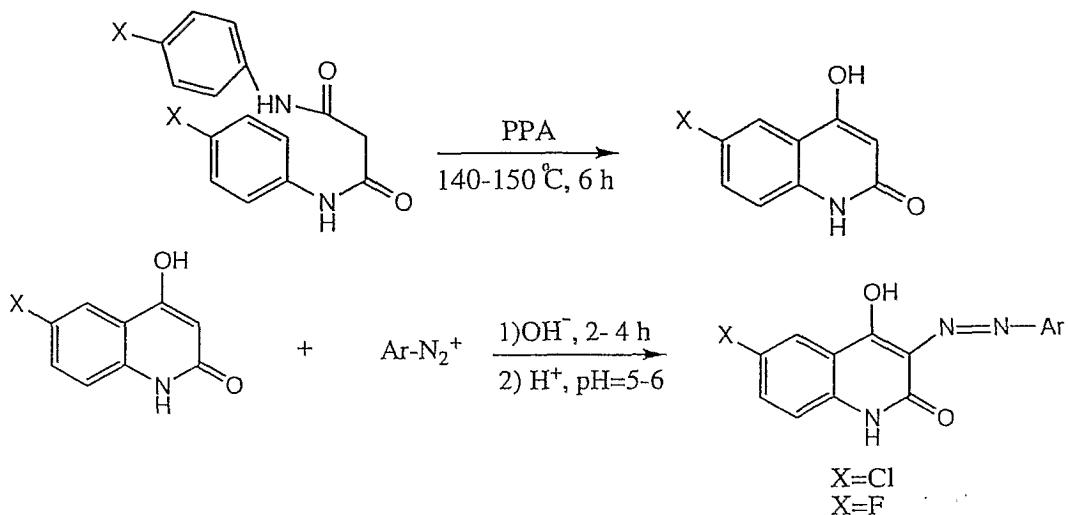
رنگینه های مشتق شده از ترکیبات هتروسیکل آروماتیک از درخشندگی و قدرت رنگ آمیزی مطلوب تری نسبت به رنگینه های آروماتیک حاصل از مشتقات بنزنی برخوردار هستند. در این میان رنگینه های انولی هتروسیکل، طبقه ای "نسبتاً" جدید بوده و زمینه مساعد پژوهشی را به خود اختصاص داده اند. لذا در بخش اول از تحقیقات این رساله تهیه یک سری از رنگینه های هتروسیکل انولی جدید بر پایه ترکیب طبیعی ۴-هیدروکسی کومارین در دستور کار قرار گرفت.

رنگینه ها با استفاده از ۴-هیدروکسی کومارین به عنوان جزء هتروسیکل متصل شونده با مشتقات مختلف آئینینی تحت شرایط خاص هر واکنش ستز، جداسازی و توسط روش های مختلف طیف سنجی شناسایی و مورد بررسی قرار گرفتند(شما ۱). ساختارهای توتومری غالب هریک از رنگینه ها در حلال کلروفرم، طیف جذبی مرئی آنها در اتانول و ثابت نمکیک اسیدی آنها به روش اسپکتروفوتومتری در محلول اتانول ۸۰٪ اندازه گیری شدند.

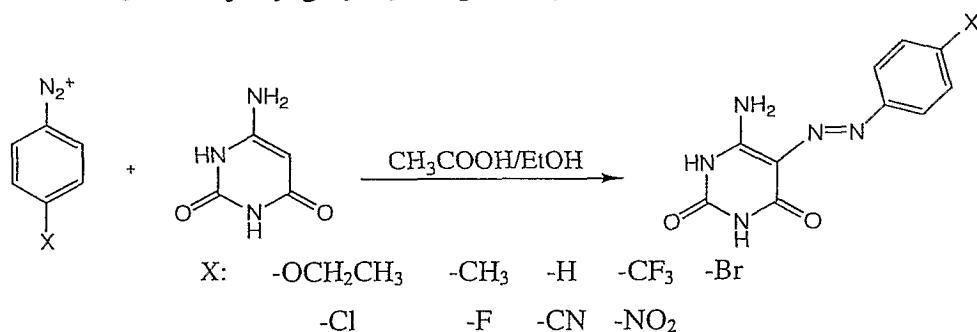

شما ۱

در بخش دوم این کار تحقیقاتی ابتدا جفت شونده های انولی ۶-کلرو-۴-هیدروکسی-۲-کوئینولون و ۶-فلوئورو-۴-هیدروکسی-۲-کوئینولون از حلقه زایی دی آئیلیدهای مربوطه در حضور پلی فسفریک اسید (PPA) تهیه و سپس با نمکهای دی آزو نیوم آمینهای آروماتیک و هتروآروماتیک جفت شده و ساختار رنگینه های حاصل و توتومری آزو-هیدرازون در آنها به کمک ¹H NMR مورد بررسی قرار گرفتند(شما ۲).

در ادامه اين تحقیقات رنگینه هایی با استفاده از ۴- آمینو اوراسیل به عنوان جزء هتروسیکل متصل شونده با مشتقات استخلافی پارا آنیلینی تحت شرایط خاص هر واکنش سنتز، خالص سازی و توسط روشهای مختلف طیف سینجی شناسایی و مورد بررسی قرار گرفتند. طیف جذبی مرئی رنگینه های حاصل در شش حلال کلروفرم، استونیتریل، اتانول، استیک اسید، دی متیل فرمامید و دی متیل سولفوکسید اندازه گیری شدند. همچنین تأثیر اسید و باز روی طول موج جذبی رنگینه ها با توجه به ساختار های تو托مری احتمالی آنها مورد بررسی قرار گرفت (شماي ۳).

با توجه به نقش مهمی که مشتقات ۸- هیدروکسی کینولین در عمل به عنوان دندانه در تشکیل کمپلکس های فلزی ایفا می کنند، این بخش از تحقیقات معطوف به سنتز و بررسی رنگینه های آزو بریا یه ۸- هیدروکسی کینولین گردید. همچنین از آنجاییکه ۷- هیدروکسی کومارین نیز ظاهرًا "ساختاری با قابلیت جفت شدن با نمکهای دی آزونیوم را دارد، لذا در این قسمت از کارهای تحقیقاتی سعی شد توانایی این ترکیب در واکنش جفت شدن آزو مورد آزمایش قرار گیرد. در این رابطه نمکهای دی آزونیوم حاصل از ۲- آمینو تری فلوئورو متیل بنزن و ۳- آمینو تری فلوئورو متیل بنزن با این ترکیب جفت شدند. ساختار محصولات حاصل به کمک ^1H NMR و FT-IR ^1H NMR اثبات گردید و مشخص شد که